

СТАНОВИЩЕ

за дисертационната теза на Маргарита Кръстева-Стойчевска

Нефолклорната култура и фолклорни явления (към развитието на българските народни танци) 1944-1990

от проф. д-р Георг Краев

Маргарита Кръстева-Стойчевска е представила текст със заглавие Нефолклорната култура и фолклорни явления (към развитието на българските народни танци) 1944-1990, което насочва към интересни културни процеси в българския контекст. Проблемът за развитието на „българските народни танци“ може да се разглежда от разнообразни научни гледища, но в случая акцентът е насочен към взаимодействието между професионалното, фолклорното и художествената самодейност в период от няколко десетилетия. В България художествената самодейност е значимо явление като резултат от дългогодишни културни политики за „демократизация на културата“, ако използваме модерен термин. В случая демократизацията е създаване на изкуства за широките маси, близко до народа – следователно „народно творчество“, но развивано по определени идеологически модели и изчистено от „вредни влияния“. Художествената самодейност се оказва устойчив феномен, който продължава да функционира и до днес, при това и като част от културните политики на българските правителства от последните десетилетия.

Затова и темата на дисертацията е важна и актуална. Авторката разработва темата в три раздела. Първо-разглежда основни понятия и концепции, свързани със стратегиите в сферата на културата и развитието на културните институции. Второ – анализира фолклорните събори и фестивали като изследва развитието на концепциите въз основа на документи и публикации. Трета-осъществява анкета сред професионалисти, обучители на народни танци, за възприемането на народните танци като продукт на определено историческо и социално време.

Дисертантката е работила върху множество документи, архиви, анализираща е поредица от списания и издания, свързани с развитието на художествената самодейност и културните политики спрямо фолклора. Фестивалите са представени описателно, с необходимата задълбоченост на анализа на развитието им. Прави добро впечатление и анализът на развитие на културните институти във връзка с промяната на акцентите в културната политика на социалистическата държава. Позитивно е представянето на конструиране и промяна на отношението към фолклора от страна на високата култура и политическата власт. Представени са и политически употреби на фолклора и фолклорните явления като част от стратегията за откриване на „корените на националната култура“ и осигуряване на широк достъп до културни явления на фолклорна основа.

М. Кръстева представя подробно и исторически развитието на термина фолклор в българската наука като акцентира на отношението фолклорно и нефолклорно. Тя познава основните библиографски източници, както и основните текстове по фолклористика. Важното е, умението ѝ да работи с понятията и адекватно да ги използва за анализ на явленията.

Като цяло текстът следва заявената логика на изложението и отговаря на критериите за научен текст. Подкрепям предложението на Маргарита Кръстева-Стойчевска да се присъди научната степен „доктор на НБУ“.

проф. д-р Георг Краев

